ואמר • לאחר זמן : פרעתי • ע"פ ב"ד : נאמן • ובשבועת היסת : בא מלוה • לפניו לכתוב לו אדרכתא עליו אין כותבין ונותנין לו : אינו נאמן • ליטבע אלא שנגנבו ונטל דיין דתחילתו הולך לתובעו לדין אין דרכו למהר לפרוע עד שיפסקו דיינו

פסק גמור : ואמר פרעתי • לאחר זמן ע"פ ב"ד : והעדים מעידים אותו שלא פרע • "בפניו תבעו לפרוע לו ע"פ ב"ד ולא פרעו, הואיל ובפניהם הניח לעבור ע"פ ב"ד, אינו נאמן שוב לומר פרעתיו שלא בעדים : הוחזק כפרן לאותו ממון • אין נאמן עוד עליו לומר החזרתי ופרעתי, עד שיפרע בעדים : לא הוחזק כפרן • ונשבע שפרעו, ואע"פ שלא פרעו מיד כשתבעו בפני עדים, ואין זה מעיז בב"ד דכיון דלא פסקו לו פסק גמור כשמע ממנו סבר כו' : אלמלא • לעבוד : הוחזק כפרן לאותה אלמלא עד שיפרע : הוחזק כפרן לאותה שבועה • לומר נשבעתי עד שיפרע בפניו : כשלתחייב שבועה בב"ד • דכיון דתבעו בעדים לקיים דברי ב"ד ולא אבה אינו נאמן לומר עוד קיימתי אחרי כן : אבל חייב עצמו שבועה • שאמר לו אשבע לך ותבעו בעדים ולא אבה ואחר כך אמר "נשבעתי" נאמן ואע"ג דקמי עדים דחייה : עביד אינים דמקרי ואמר • לא אעשה מה שלא חייבוני ב"ד אלא אני בעצמי ואינו סרבנות וחרטה אלא דחייה בעצמו : וכתוב בו זמנו בו ביום • שבאיזה שנמצא נכתב: שכבר נמחל שעבודו • משפרע מלוה לאשורה, ועל האחרונה לא נכתב והוא לה מלוה על פה וטורף לקוחות שלא כדין דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות : לימת — דפרעיה לימתי, וחזר ולוה לימתי : אי לימת למחר • ולא ביום שנכתב : ולזומת חרא • שתי תיבות הן ולזומ לחרא וקיצור סופרים הוא : תיפוק ליה • דאפילו נכתב על מלוה זו אחרונה וכתוב בו יום מוקדם כזה הוה ליה השטר מוקדם : דלא שכיחי [לימת] דפרעי [ביומיה] קמיומא • הלכך לא חיישינן למידי דלא שכיח ואי אתרמי הולרכו לומר דאין חוזר ולוה בו : רב כהנא אמר • הא דא"ר יוחנן יחזיר לבעלים: כשחייב מודה • שלא פרע : שנמחל שעבודו : ומפסדי לי • למטרף לקוחות משום דשטרי חוב המוקדמין פסולין דכיון דהאי דאוקמא הכי לית ליה עדיו בתחומיו זכין לו לאף זה המוקדמין : מיגת ניחא ליה • ברמאות ואני נפשיה בספיקא ואמר דלמא לא שמעי ואיכא רווחא : מאי איכא דטריף לקוחות • מה טרפא יש בזה שלא יהא בשטר שיחזור ויכתוב לו והלא שניהם ביום אחד הלכך בשטר שנמחל שעבודו לא שביק : הטוען אחר מעשה ב"ד • דבר שהוא תנאי ב"ד כגון כתובה, ומזון האשה והבנות, הטוען ואמר פרעתי שלא בעדים לא אמר כלום : במקום

ואמר "פרעתי" נאמן, בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו "חייב אתה ליתן לו" ואמר "פרעתי" אינו נאמן, בא מלוה לכתוב כותבין ונותנין לו, רב אמר משמיה דר"ג אמר "בין "צא תן לו" בין "חייב אתה ליתן לו" ואמר "פרעתי" נאמן, בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו, אלא אי איכא לפלוגי, הכי הוא דאיכא לפלוגי: יאמרו לו "צא תן לו" ואמר "פרעתי" והעדים מעידין אותו שלא פרעו (וחזר ואמר פרעתי) הוחזק כפרן לאותו ממון, חייב אתה ליתן לו ואמר "פרעתי" והעדים מעידין אותו שלא פרע וחזר ואמר "פרעתי" לא הוחזק כפרן לאותו ממון, מ"ט אשתמטי הוא קא משתמיט מיניה סבר עד דמעיינו בי רבנן בדיני. אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן "מנה לי בידך" והלה אומר "אין לך בידי כלום" והעדים מעידים אותו שיש לו וחזר ואמר "פרעתי" הוחזק כפרן לאותו ממון כי הא דשבתאי בריה דרבי מרינוס כתב לה לכלתיה איצטלא דמילתא בכתובתה וקבלה עליה, אירכס כתובתה, אמר ליה (*להו) "לא היו דברים מעולם", *אתו סהדי ואמרי "אין כתב לה" לסוף אמר להו "פרעתיה", אתא לקמיה דרבי חייא א"ל הוחזקת כפרן לאותה איצטלא: א"ר אבין א"ר אלעא א"ר יוחנן "היה חייב לחבירו שבועה ואמר נשבעתי, והעדים מעידין אותו שלא נשבע *(וחזר ואמר נשבעתי) הוחזק כפרן לאותה שבועה", אמרוה קמיה דר' אבהו, אמר להו מסתברא מלתא, דרבי אבין "שנתחייב שבועה בב"ד אבל חייב עצמו שבועה *[נאמן] עביד אינש דמקרי ואמר, אהדרוה קמיה דר' אבין אמר להו אנא נמי בב"ד אמרי, איתמר נמי א"ר אבין א"ר אלעא א"ר יוחנן "היה חייב לחבירו שבועה בב"ד ואמר נשבעתי והעדים מעידין אותו שלא נשבע *(וחזר ואמר נשבעתי) הוחזק כפרן לאותה שבועה. א"ר אסי א"ר יוחנן "המוצא שטר חוב בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו זמנו בו ביום - יחזירו לבעלים: אי משום "כתב ללות ולא לוה" הא כתוב בו הנפק, אי משום פרעון, לפריעה בת יומא לא חיישינן, א"ל ר' זירא לר' אסי מי א"ר יוחנן הכי הא דאמרת משמיה דר' יוחנן *שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שעבודו, אימת אילימא למחר וליומא דתא מאי אריא שכבר נמחל שעבודו, תיפוק ליה דהוה ליה מוקדם ותנן* [שטרי חוב המוקדמין פסולין] אלא לאו *ביומיה אלמא פרעי אינשי ביומיה, א"ל מי קא אמינא "דלא פרעי כלל", דלא שכיחי אינשי דפרעי ביומיה, קא אמינא, רב כהנא אמר "כשחייב מודה", אי הכי מאי למימרא? מהו דתימא האי מפרע פרעיה והאי דקא "אמר "לא פרעתיה" משום דקבעי מהדר למזפא ביה זמנא אחריתי, ולפשיטי דספרא חייש, כמ"ל דאם כן מלוה גופיה לא שבק-סבר: שמעי בי רבנן ומפסדי לי, מאי שנא מהא דתנן "המוצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה, ומשום שמא כתב ללות בנים ולא לוה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות מניסן ועד תשרי שלא כדין, ולא אמרינן "דא"כ מלוה גופיה לא שביק א"ל כתוב שטרא אחרינא בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי ליה, אמרי התם משום דאית ליה רווחא דקא טריף לקוחות מניסן ועד תשרי מינה ניחא ליה ולא אמר ולא מידי, הכא כיון דלית ליה רווחא סוף סוף שטרא האידנא כתיב (ה) מאי איכא דקטריף לקוחות בשטר שנמחל שעבודו לא שביק: אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן הטוען אחר מעשה ב"ד לא

חייב אתה ליתן לו • הכא משמע דחייב אתה ליתן לו לא הוי פסק דין גמור כי אם לא ותן לו וכן משמע במרובה (ב"ק דף ס"ט: ופס) וקשה דבפ"ק דסנהדרין (דף ז: ופס) אמרינן ה"ד גמר דין פלוני אתה חייב פלוני אתה זכאי וי"ל דהתם מקרי גמר דין לענין שאסור לבעוט לפי שיודע להיכן הדין נוטה :

רב כהנא אמר כשחייב מודה • תימה א"כ למה נקט הנפק במילתא דר' יוחנן וי"ל דנקטיה משום דיוקא דאי אין כתוב בו ביום אפילו כתוב בו הנפק דודאי לוה לא יחזיר דחייסינן לקטיגא לו לפסיעה דספרא :

המזונן אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום • אינו נאמן לומר פרעתי מעשה ב"ד קרי כל דבר שחייב לה אפי' לא כתב כגון מנה ומאתים ומזון האשה והבנות לאחר מותו וא"ת למה כותבין כתובה כיון דבלאו כתובה נמי אין נאמן לומר פרעתי וי"ל משום תוספת אבל מנה ומאתים גבייה בלא כתובה ותוספת גרמה לאפי' אית לה סהדי דהתנה לה נאמן לומר פרעתי *ואין רואה מכלאי "דר' שבתאי דהוה מהימן לומר פרעתי אי לאו דהוחזק כפרן דר' שבתאי ערב היה אבל בעל שמא לא היה נאמן ואין רואה מי מדתני לעיל (דף ז:) מלא כתובה לא יחזיר ומשמע דלא יחזיר משום תוספת שהיה נאמן לומר פרעתי דלגבי מנה ומאתים נמי מפסיד דהא נאמן לומר פרעתי מנה מגו דאי בעי אמר אלמנה נשתיתך אם אין לה עדי היטמת או אם אין לה עדי קדושין נאמן

[אתא לקמיה דר' חייא אתו סהדי ואמרי אין כתב לה א"ל ר' חייא ול הב לה לסוף אמר להו פרעתיו אמר לו הוחזקת כפרן וכו' כ"ס ג' ר"י ר"ף ורא"ש והגא נכון]

רבינו הננאל

אמר רב יהודה אמר רב נחמן אמר לו כ"ד צא תן לו או חייב אתה ליתן לו ואמר פרעתי נאמן בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו • אבל אמר לו צא תן לו ואמר נתתי ועדים מעידים אותו שלא נתן הוחזק כפרן לאותו ממון ואם אמר לו חייב אתה ליתן ואמר נתתי והעדים מעידים אותו שלא נתן לא הוחזק כפרן לאותו ממון אמר אמרינן אישתמטי הוא דקא משתמטים סבר עד דמעיינו רבנן בדיני. ה) זה כגון הכופר בטלוה כשר לעדות • אמר רבה בר בר חנא אמר ר' יוחנן מנה לי בידך והלה אומר אין לך עלי כלום ועדים מעידים שיש לו וחזר ואמר פרעתי הוחזק כפרן לאותו ממון • והוא שכפר בב"ד כי הא כ) בגמ' שבתאי דשבתי' כתב לכלתיה איצטלא דמילתא וקיבלה עליה וכפר ובאו עדים והעידו שכתב לה איצטלא דמילתא חור ואמר פרעתי • אמר ליה רב חייא כבר הוחזקת כפרן לאותה איצטלא וכן הלכה • וכן מי שנתחייב שבועה בב"ד

ואמר נשבעתי ועדים מעידים אותו שלא נשבע הוחזק כפרן לאותה שבועה וחייב לישבע עכשיו. א"ר יוחנן המוצא שטר חוב וזמנו בו ביום וכתוב בו הנפק [כתב] ללות ולא לוה הא כתוב בו הנפק • אי משום פרעון כיון דדובא דעלמא לא מיעומא הוא דפרעי ביומיה למיעומא לא חיישינן • ותוב מלוה גופיה לא שביק אמר דילמא שמעי רבנן דהאי שטרא שלוה בו ופרעו הוא וכבר נמחל

ה) תוי ג"ל ומעשה זה אמרי' דסכופר כמלוה כשר לעדות וכ"ל דהתם נמי הטעם משום דאמרי' דמשתמטי וכדאיתא לעיל דף ו. כ) תוי ג"ל כי הא מעשה דשבתאי •

עין משפט נר מצוה

קמה א ב מיי' פ"ז מהל' טוענן ונטענן הל' ה סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' רנ עמי' ע וסי' עט סעי' יב :

קמו ג ד מיי' שם הל' ו סמג שם טוש"ע ח"מ סי' עט סעי' יג :

קמז ה מיי' שם פ"ו הל' ה סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעי' ה:

קמח ו ז מיי' פ"ז שם הל' ה סמג שם טוש"ע ח"מ סי' פ סעי' כו :

קמט ח מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' כ סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' שם סעי' ז :

קנ ט מיי' פי"ד מהל' מלוה ולוה הל' ז סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מג סעי' ז :

[ועי' תוס' יבמות שם: ד"ה כי הא] ע"ל דשבתאי כ"ל

קנא כ מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' כ סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' שם סעי' ז :

מגיד משנה

"הוחזק כפרן"

נמוקי אי"ל

הגהות הב"ח

(ה) גמ' הא דשבתאי כתיב (מהר"ל) ומזון האשה ומזונן ואמר פרעתי שלא בעדים לא אמר כלום : במקום

(ה) גמ' הא דשבתאי כתיב (מהר"ל) ומזון האשה ומזונן ואמר פרעתי שלא בעדים לא אמר כלום : במקום

נמוקי אי"ל

הכופר בחוב ובאו עדים שחייב ואמר "כזבתי" אמר "כזבתי"

נמוקי אי"ל

אם אינו בא ביום שנכתב בין שאמר מיד מוקדם ובמוקדם אמר בין שאמר מיד מוקדם ובמוקדם אמר בין שאמר מיד מוקדם ובמוקדם אמר